

Ragıp Zarakolu: ‘Ermeni’si olmayan aşirete aşiret denmez!’

Posted on 11/05/2021

Ağabeyim Atanur mimardı, askere gittiğinde birlikte paylaştığımız oda bana kaldığı gibi karanlık odası ve rolleiflex fotoğraf makinesi de bana kaldı. Hani şu tepeden bakılan, kare olarak görüntüyü alan nitelikli fotoğraf makinesi. 5 yıl eş durumundan dolayı Almanya’da de facto sürgün kalan ablamın hediyesiydi ona. Geçen gün konuşurken, “Senin de ülkeye gelememe durumun da beş yılı doldurdu” dedi. Evet, yıllar akıp gidiyor.

Keyifli iştir çektiğin resmi kendinin basması, üzerinde oynaması, büyüterek, farklı tonlar vererek.

En keyifli fotoğrafçılığımı İstanbul Üniversitesi işgalinde yaptım, damlarda dolanarak.

Bunlardan ikisini Işıl Türkben Özgentürk, geçen yıl çıkan “68 yılında 19 yaşındaysan Hep 19 Yaşındasın” da kullandı.

Doğru söze ne denir, ‘68 kuşağı kocamak bilmiyor. Denizler, Mahirler, Sinanlar, Cihanlar bir anlamda bu kuşağı ölümsüz/immortal kıldı.

’78 Kuşağı ise bedel ödedi. Hem de çok ağır.

Avrupa’daki 1848 kuşağı gibi. 1968, Avrupa ve Amerika’yı da dönüştürdü. Fransa’yı, Almanya’yı, ABD’yi... Rusya’yı da dönüştürebilirdi, tankları Prag’a yöneltmeseydi.

Çin de ise kültür devrimi 1 yıl önce başladı. Çin toplumundaki o radikal kırılma olmasa,

acaba Çin bugün bir dünya gücü konumuna yükselebilir miydi?

Tamam o konuma yükseldi ama, keşke yine tanklar gençlerin önünü kesmeseydi Tianenmen Meydanı'nda 1989 yılında. Dünya gücü olmasa da olurdu!

Fransız Devrimi'nin tam da 200. yılında, "Halk Demokrasileri" çöküverdi Doğu ve Orta Avrupa'da, Rosa Luxemburg haklı çıktı. Eksik ayağı en başta tespit etmişti Bolşevik Devrimi... Toplumsal, siyasal devrimi demokratik devrime dönüştürememek.

12 Eylül ve sonrası dönemde, dünya gelişmelerini, önce Maspero Yayınlarının "L'etat de Monde" yıllıkları ile, daha sonra Alan Yayıncılık için hazırladığım Dünya Sorunları derlemeleri ile takip etmeğe çalıştım. Buna 11 Tez dergisi kolektifi de büyük katkı sundu.

Dünya Sorunları serisinin son derlemesi, "Doğu Avrupa" dosyası oldu. Bir yandan da 1990 yılında Kürt tabusunu deşmeye karar verdik.

Ama çok acı bir şeydi, Türkiye solunun en kitlesel ve çok farklı toplum kesimlerini kucaklayan Devrimci Yol hareketinin çöküşüne tanık olmak.

Hareketi toparlayacağız diyenlerin dağıtmasına tanık olmak.

Demirel'in deyişi ile, "sahip olunan arazi"ye kaçak inşaat yaptırılmadı! Çıka çıka sadece başarılı iş adamları çıktı!

Taner Akçam çok suçlandı, "hareketi dağıtmak"la, '80'lerin ortasında. Biz bile kızdık ona. Meğer adam çok erken fark etmiş, bir şey çıkmayacağını. Tablo, geriye sarış onu doğruladı.

Arta kalan o muhteşem kitle resimleri.

Şimdi Taner Akçam yine birilerini kızdırmayı başardı. Hatta özür dilemeye çağrıldı.

Araştırmacılar çok müthiş! Efendim Lazeref’de feodal haklara ilişkin falanca cümle yokmuş filan. Rusçadan bakılmış!

“Lazeref tahrifatına” karşı 100 küsür imza, İsmail Hoca dahil.

Allah bilir, şimdi Avrupa’da da royalistler, “İlk gece hakkı yoktu” diye eylemlilik başlatır!

Keşke, Moskova’daki uluslararası Kürdoloji Konferansında İsmail Beşikçi Hoca’ya “Hak ettiği” demeyeceğim, bu bile küçültme olur, saygı gösterilmesini sağlasalardı! Kürt tabusunu ilk deşen İsmail Hoca konuşamadı orada.

Sadece Kürt değil Ermeni aşiretleri de vardı bir zamanlar. Çok derin tarihi kökleri olan aşiret konfederasyonlarında yer aldıkları da olurdu.

Ve şöyle denirdi, “Ermeni’si olmayan aşiret aşiret değildir!” Öyle ya demircisi olmayan aşiret nasıl altından kalkar nal sorununun. Değirmen nasıl döner? Beylerin konaklarını kim inşa eder. Yazmaları kim üretir?

Kürt’ü/Türk’ü/Arap’ı/ Çerkes’i, en büyük ekonomik sosyal çöküşü 1915 soykırımından sonra yaşadı. Okul olmadığı için çoğu yörede, çocuğunu okutmak isteyen Ermeni/Rum okuluna yollardı.

Ama bir yandan da toplumlar arası bir modern eğitim yarışı vardı. 1915 sadece Ermeni toplumunu yok etmedi, tüm Anadolu’yu çökertti. Ondan sonra da sosyologlarımız “az gelişmişlik” teorileri üretti.

Yahu, 1915’i anmadan az gelişmişliği nasıl açıklarsınız!

Ve ayıp, Ermeni kadınının başına gelen, bırakın “Ağanın hakkı vardı yoktu” tartışmasını, Türk’ün/Kürt’ün/Çerkes’in/Çeçen’in/Arap’ın ayıbı olmayı, insanlığın, erkekliğin ayıbı.

En başta feministlerin anması gerekmez mi 1915’i? Bu toplu, kitlesel tecavüzü!

Selam olsun, bu vahşete hayır deyip, idam tehdidine karşın, insanları kurtarmaya çalışan vicdanlı /juste farklı inançtan olanlara. Ulusal kimlikleri tek tek saymayayım artık!

Kaynak: evrensel.net